

Hovedsætning, som jeg har ønsket bragt til Af-gjørelse; og vil man opgive denne Sætning, saa kan jeg efter min Anskuelse ikke befatte mig med Ordningen af de communale Forhold. Nu er der vel sagt, at man kunde tage en Valgbarheds-census, man kunde give Formuen Indflydelse ved den, men det er det, som jeg mener der altid bliver illusorisk (Monrad: Nei). Ja, det er netop deri, at Forskiellen ligger i vore Anskuelser. Jeg maa naturligtvis indrømme, at den ærede Rigsdagsmand for Maribo (Monrad) troer at finde et tilstrækkeligt Hensyn til Formuen i en Valgbarheds-census; men jeg troer det ikke. Dette er forøvrigt et Spørgsmaal, som er blevet behandlet af en høitæret Landsthingsmand med stor Grundighed under Forhandlingerne i Landsthinget. Det var i Grunden i det Væsentlige derom, at Forhandlingerne i Landsthinget dreiede sig, og jeg kan altsaa henvise til Indholdet af disse.

Den ærede Rigsdagsmand gjorde ogsaa det Forslag, at man kunde lade hele Massen vælge et vist Antal Valgmænd, og lade de høiest befattede vælge et vist Antal Valgmænd, og derpaa lade disse træde sammen for at vælge Repræsentanterne. Jeg skal heriil bemærke, at for det Første vilde dette være en dobbelt Combination, dog dette skulde jeg ikke have Noget imod, men der møder herved den store Vanskelighed, at ved hvilken som helst Bestemmelse af de Delegeredes Antal, f. Ex. 15 Valgmænd for den ene og 12, 13, 14 Valgmænd for den anden Klasse, vilde som ved alle saadanne Combinationer, de enkelte Stemmer, som bestemte Fleertallet, kunne beherske det hele Valg af samtlige Repræsentanter.

Naar det endelig er blevet sagt, at Udsættelse vil skade Grundlovens Anvendelse, idet de tvende Partier i Sognene, der møde paa Valgdagen, vilde bære Nag til hinanden, og at dette muligen vilde føre til, at den mindre begunstigede Klasse skulde samle sig paa Valgdagen og gjøre Udslaget, saa troer jeg, at der slet ikke er Grund til nogen Frygt i saa Henseende. Naar man erindrer, at de Alle tilsammen foretage det første Valg, troer jeg, at den jævne Mand vil finde det saare naturligt, at de Mænd, der betale Afgifterne, de, som

ubrede Betudgifterne, som affholde de Fattiges Forsørgelse, som betale til den Uformuendes Børns Underviisning, som han ikke var istand til selv at affholde, vælge den anden Gang, at det ikke let kan være tænkeligt, at der heraf kunde opstaae nogen Partistrid, som kunde indvirke paa Rigsdagsvalgene, og i ethvert Fald forekommer det mig, at der kun i ganske sjeldne enkelte Tilfælde vil opstaae en saadan Strid, og at den saaledes ikke vilde faae nogen praktisk Indflydelse.

Jøvrigt skal jeg, som allerede bemærket, henvise til de udførlige Forhandlinger, som have fundet Sted i det andet Thing, hvor jeg ogsaa har havt Leilighed til omstændeligt at udtale mig om flere af de Punkter, som her have været bragte paa Bane, men som jeg idag har maattet forbigaae.

Nørgaard: Ja, jeg vil ikke benægte, at jeg i enkelte Dele af denne Lov seer et Fremskridt, skjøndt den vistnok i mange væsentlige Dele har sine Mangler, og uagtet det vel ikke kan nægtes, at det af Hensyn til Amtsraadets Sammensætning var meget ønskeligt, at dette Forslag snarest muligt bliver Lov, troer jeg dog neppe, saaledes som fra flere Sider saa stærkt er udhævet, at det just er nødvendigt alene af Hensyn til Tid at undlade at foretage de Forandringer i Loven, som kunne ansees nødvendige og hensigtsmæssige. Vel hedder det i Lovens første Paragraph, at Valget af Sogneforstanderskaberne skal foregaae saa betimeligt, at de nye valgte Forstandere kunne træde i Virksomhed med næste Mars Begyndelse; men dette synes jeg ikke kan være en afgjørende Grund til at undlade at stille Forslag; thi, saaledes som Sagen stiller sig for mig, saa ere disse Forandringer, som indeholdes i denne Lov om Sammensætning af Sogneforstanderskaberne, ikke saa betydelige eller i den Grad nødvendige, at de kunne ansees som noget saa betydeligt Savn, om disse Forandringer først bleve til Lov i næste Session. Det, som for mig er det vigtigste Punkt i dette Forslag, det er Sammensætningen af Amtsraadet, og seer man hen til § 6 i Loven, saa indeholder den jo den Bestemmelse, at det nye valgte Amtsraad ikke skal træde i Virksomhed førend til 1ste Mai 1854, og dette